

Monipuolista hoivaa ja huolenpitoa Ylä-Savossa

Kolmen puuhakkaan, määrätietoisien naisten ajatusten kohdatessa syntyi jotakin lähes uskomatonta keskelle kaunista ylä-savolaista Runnin kylää, 30 kilometrin päähän lialmesta. Naisten tiimillä kylälle on noussut monipuolista kodinomaista hoivaa ja huolenpitoa tarjoava yritysrypäs. Asiakkaina on niin lähiseudun ihmisiä kuin kauempaakin tulevia.

Emäntä Eila Kokkonen karjatilalla Runnilla otettiin hoitoon sijaiskotilapsia, omien lasten jo varttuessa aikuisiksi. Eteen tuli päätös karjanhoidon jatkamisesta. Pohdittiin ryhdyttäisiinkö tekemään jotakin muuta. ”Navettaa olisi pitänyt laajentaa, ja liittyminen EU:hun olisi tuonut mukanaan omat vaatimuksensa”, Eila muistelee tunnelmia 90-luvun lopulla.

Mielessä pilkahti ajatus, että alueellahan olisi tarvetta yksityiselle vanhusten hoitokodille. ”Tein omia laskelmiani ja otin yhteyttä Pohjois-Savon Maaseutukeskuksen yritysneuvoja **Junani Paavilaiseen**.” Naapurin emännällä **Eeva Kokkosella** oli vastaava tilanne, ja yhteinen yritysidea alkoi kehittyä. Juhanan myötä yhteistyöhön saatiin mukaan myös sairaanhoitaja **Ulla Korolainen**, ja kolmen naisen tiimillä lähdettiin viemään eteenpäin haasteellista ideaa hoitokodista.

”Minähän se sitten sain käteeni toiminnanjohtajan pui-

kot, vaikka tuota titteliä aluksi vierastinkin”, Eila kertoo alkuvaiheista. Valmiuksia ja tukea tehtävän hoitamiseen lisäsi johtamistaidon erityisammattitutkinnon suorittaminen.

Toimiva tiimi syntyi kuin

itsestään. Naiset löysivät kukin oman paikkansa ja tehtävänsä, ja yhteistyö saatiin hyvin käyntiin.

Paaskodilla alkuun

Suunnitelmien, laskelmien ja rahoituskuvioiden selkiin-

Eeva, Eila ja Ulla suunnittelevat yrityksensä toimintaa yhdessä.

nyttyä, ryhdyttiin muuramaan ensimmäisen hoitokodin perustuksia Kokkosten maatilalta lohkaistulle tontille kauniin Haapajärven rannalle. Irtaimistohankintojen investointilaskelmiin oli saatu apua Pohjois-Savon maaja kotitalousnaisten piirikeskusten yritysneuvoja Marja Niskaselta. Koivurinteen palvelutalo Oy:n Paaskoti avattiin vuonna 2000.

Paaskodissa tarjotaan pitkä- ja lyhytaikaista ympärivuorokautista palveluasumista vanhuksille ja toimintarajoitteisille asiakkaille. Kodissa on 16 paikkaa. Kaikissa joko yhden tai kahden hengen huoneissa on oma WC. Asiakkaat voivat halutessaan kalustaa huoneensa kodikkaasti omilla huonekaluillaan ja esineillään. Olohuoneista ja saunatiloista pääsee terassille ihastelemaan kaunista maisemaa. Asukkaat ovat pääasiassa lähiseudulta.

Hoidon ohella Paaskodissa pidetään huolta viihtymisestä ja virkistäytymisestä järjestämällä muun muassa laulu- ja muistelotuokioita. Seurakunnan kanssa pidetään ehtoollishartauksia.

Ikäihmisten hoivaa

Runnin emäntäkoulu oli lopettanut toimintansa 90-luvun puolella, ja tilat olivat olleet myynnissä jo jonkin aikaa. Mahtavien tilojen ostoa harkittiin toiminnan laajentamiseksi aluksi huumorimielissä. Niin siinä vain kävi, että Eila, Eeva ja Ulla päätyivät kauppoihin. Eila kiersi pyytämässä lupaa 24 naapurilta tilojen käyttötarkoituksen muuttamiseksi ja lupa saatiin. Tiloissa tehtiin tarvittavia muutostöitä, lisättiin saniteettitiloja ja huoneita, paranneltiin ilmastointia sekä paloja yleistä turvallisuutta, muun

muassa rakentamalla kameravalvonta. Kesäkuussa 2006 toiminta käynnistyi.

Runnin Kartanonmäelle on rakentunut yrityskokonaisuus, jossa toimii eri yksiköitä tarjoten monenlaista hoivaa ja huolenpitoa erityyppisille ja eri-ikäisille asiakasryhmille.

Kartanonmäen päärakennuksen alakerrassa toimii ikäihmisille ja toimintarajoitteisille asiakkaille tarkoitettu kodinomainen, ympärivuorokautinen hoitokoti Mirjala, jossa on 18 asiakaspaikkaa. Huoneet ovat 1–2 hengen huoneita ja varustettuja wc-tiloilla sekä hoitajan kutsujärjestelmällä. Yksikössä on saunaosasto ja yleisissä tiloissa tallentava kameravalvonta.

Mirjalassa tuotetaan asumis-, hoito- ja tukipalveluja turvallisessa, luonnonkauniissa maalaisympäristössä. Kotiin voi sijoittua myös lyhytaikaisesti intervallijaksoille kotona asumisen tukemiseksi, tai tulla vain päiväasiakkaaksi. Hoidossa voi myös olla viimeiseen hetkeen asti. Toiminnassa painotetaan yks-

silöllistä, kunnioittavaa ja toimintakykyä ylläpitävää hoitoa. Asiakkaalle tehdään hoitotuunnitelma hänen omia ja omaisten tarpeita ja toiveita kuunnellen.

Vahvuuksia elämään ja tuettua asumista

Päärakennuksen toisessa kerroksessa pyörii 18-paikkainen Hoitokoti Valola mielenterveysasiakkaille. Valolassa tarjotaan kodinomaisia tehostettuja asumis-, hoito- ja tukipalveluja henkilöille, jotka eivät tarvitse osastohoitoa sairaalassa, mutta joiden voimat ja taidot eivät riitä yksin asumiseen. Hoitokotiin voi sijoittua lyhytaikaisesti harjoittelemaan taitoja omaan asuntoon siirtymistä varten. Hoitaja on paikalla aamuseitsemästä iltaan yhdeksään. Tarvittaessa asukkaat voivat olla yhteydessä Mirjalan yöhoitajaan.

Valolassa noudatetaan yhteisöhoidon periaatteita, joihin kuuluvat säännölliset yhteisökokoukset, jaetut työt ja vastualueet. Hoitokodissa painotetaan kuntouttavaa hoi-

to-otetta ja tukemista arjen askareissa. Asiakkaiden kanssa tehdään virkistäytymisretkiä sekä asiointi- ja kauppamatkoja lähikaupunkeihin. Päivisin asiakkaat leipovat, marjastavat ja retkeilevät sekä osallistuvat päivän töihin. Askarteluhuoneessa voi tehdä monenlaista ja käytössä on myös kuntosalia.

Kartanonmäen pihapiirissä olevaan asuntolakäytössä olleeseen rivitaloon saneerattiin tuetun asumispalvelun yksikkö Liisan Korpi. Yksikössä on kuusi erikokoista, täysin peruskorjattua asuntoa. Asiakkaat ovat vuokrasuhteessa ja ostavat tarvitsemiin palveluja, kuten siivous-, ateria-, peseytymis-, asiointi-, kotisairaanhoido-, fysioterapiapalveluja sekä päivittäisten toimintojen ohjausta. He voivat osallistua virikeryhmiin ja seurakunnan tarjoamiin tilaisuuksiin.

Yksityinen päiväkoti tuo vipinää ja vilskettä

Kartanonmäen toiseen päätyyn avattiin vuonna 2006 yksityinen, 24-paikkainen lasten päiväkoti, Iisalmen kaupungin toivomuksesta. Päiväkodissa hoidetaan 1–6 -vuotiaita lapsia sekä tarjotaan koululaisille aamu- ja iltapäivähoitoa. Lapset tuovat vipinää elämään alueen ihmisten yhteisissä tapaamisissa.

Kartanonmäen päiväkodissa korostetaan leikin merkitystä lapsen kehityksen tukena ja annetaan mahdollisuuksia ja aikaa lapsen omaehtoiseen sekä ohjattuun leikkiin. Hoidossa painotetaan liikunta-, luonto- ja ympäristökasvatusta. Lapset on jaettu pienryhmiin iän mukaan. Omahaoitaja vastaa pääasiassa ryhmänsä lasten kasvun

Sylvi Pietiläinen saa ateriointiin henkilökohtaista avustusta hoitaja Leila Niskaselta.

Päiväkodin lapset mäenlaskussa päiväkodin johtajan Anne Kanervo-Rytkösen kanssa.

tukemista erilaisin työmenetelmin. Päiväkodissa on erillinen esiopetusryhmä.

Riskinottoa pelkäämättömät naiset ovat laajentaneet toimintaa ja löytäneet Kartanonmäelle yhä uusia, toisiinsa hyvin niveltäviä toimintoja. Viimeisimpiä niistä on kuusi-paikkainen kehitysvammaisten Metsokoti. Viime vuoden kesäkuussa Bovallius-ammattiopisto aloitti kehitysvammaisten koulutuksen vuokratiloissa ostaen myös ruoka- ja kuntosalipalveluja Kartanonmäeltä. Keittiöstä kiidätetään kotiateriapalveluja myös kotona asuville. Kylän eläkeläiset kokoontuvat kerran viikossa virikekerhoon keskustelemaan, kuuntelemaan runoja, laulamaan ja tekemään muuta kivaa yhdessä.

Yhteen hiileen puhaltava yritysrypäs

Noin kymmenen kilometrin päässä toisistaan sijaitsevat Paaskoti ja Kartanonmäki eri yksiköineen muodostavat yhteistyössä toimivan yritysrypään. Lämmin ruoka valmistetaan Kartanonmäellä ja kuljetetaan Paaskotiin, jossa valmistetaan vain väli- ja iltapalat ja keitetään perunat. Myös lii-

navaatehuolto hoidetaan Kartanonmäellä.

Hoitokotien rypäs työllistää noin 40 henkilöä, joista suurin osa on hoitohenkilökuntaa. Hoitokotiasiakkaiden hoidosta ja kuntoutumisesta huolehtivat pääasiassa omahoitaja, hoitava lääkäri ja fysioterapeutti. Toimintaterapia-, lääkäri- ja fysioterapia-palveluja ostetaan ostopalveluina. Valolassa työskentelee kaksi psykiatrista sairaanhoitajaa ja lähihoitaja. Päiväkodissa työskentelee kaksi lastentarhan opettajaa sekä kaksi lastenhoitajaa. Henkilökuntaa voidaan liikutella eri hoitoyksiköiden välillä.

Omistajien kesken vastuut on jaettu. Eeva Kokkonen toimii talouspäällikkönä ja Ulla Korolainen hoitotyön johtajana. Omistajat hoitavat henkilöstörekrytöinnin ja työnohjauksen.

Vahva arvopohja toiminnan lähtökohtana

”Yksiköissä käydään säännöllisin väliajoin keskustelua toiminnan päämääristä ja sitä ohjaavista arvoista, kuten yksilöllisyys, turvallisuus, suvaitsevaisuus, kokonaisvaltaisuus ja kunnioitus”, Eila Kok-

konen kertoo.

Työ perustuu motivoituneeseen henkilöstöön. Jokainen kantaa henkilökohtaista vastuuta toiminnasta ja on sitoutunut yrityksen tavoitteisiin. Toiminnan laadusta pi-

detään huolta. Yrityksessä noudatetaan yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimusta. Henkilökunta on ollut pysyvää, vaikkei palkalla ole pystytty kilpailemaan. Joustavuuteen on pyritty puolin ja toisin. Henkilökunnalle järjestetään TYKY-päiviä sekä työnohjausta.

Omistajien lomat ovat jääneet vähiin. Jos kassa menee tiukoille, niin omasta palkasta tingitään, toteavat Eila, Eeva ja Ulla yhteen ääneen. Tyytyväiset asiakkaat ja laskujen maksaminen ajallaan ovat yrittäjille ilon aiheita. ■

Runnin Kartanonmäki Oy
Runnintie 462
74595 RUNNI
puh. 0207 920 480
runninkartanonmäki.fi

Maaseutu virkistyksen, levon ja rauhoittumisen tyyssijana - Maataloilille menestyvää hyvinvointipalveluyrittäjyyttä

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK) ja Maa- ja kotitalousnaisten Keskus nostavat yhteishankkeella esille maatalojen yhteyteen soveltuvaa hyvinvointi- ja hoiva-alan yrittäjyyttä. Hankkeessa on selvitetty maatalousyrittäjien taustoja, halukkuutta, motiiveja ja odotuksia alan yrittäjyyttä kohtaan. Hankkeessa on myös järjestetty maakunnallisia seminaareja ja tehty tunnetuksi alan yrittäjyyttä.

MTK:n nettisivuille on tulossa kevään kuluessa aineistopaketti hyvinvointialan yrityksen perustamisesta ja toiminnan käynnistämisestä. Aineistopakettilla halutaan helpottaa yrittäjäksi ryhtymistä. Yritystoiminnan aloitusvaihetta helpottamaan mallinnetaan erityyppisten hoiva-alan yritysten toimintaa kuvaavia prosesseja.

Hanketta rahoittavat Maa- ja metsätalousministeriö Maaseutupoliitiikan yhteistyöryhmän suosituksesta ja MTK.

Lisätietoja:

Projektipäällikkö Aino Launto-Tiuttu
MTK Varsinais-Suomi
puh. 040 557 0736
aino.launto-tiuttu@mtk.fi, www.mtk.fi

Kehityspäällikkö Tarja Jutila
Maa- ja kotitalousnaisten Keskus
puh. 040 515 7089
tarja.jutila@proagria.fi
www.majakotalousnaiset.fi